

9.21. Haydarpaşa Garı ve Liman Alanı

4 Aralık 2004 günlü gazetelerde “Haydarpaşa Manhattan olacak” başlığı altında Haydarpaşa Limanı ve çevresi için hazırlanmakta olan bir proje ile Haydarpaşa Garı ve Limanını da içine alan söz konusu alanın “dünya ticaret merkezi” olarak planlandığı, bu alanda 11 Eylül’de yıkılan ikiz kulelerin benzerlerinin inşasının düşünüldüğü ve bu konuda 17 Eylül 2004 tarihli ve 5234 sayılı bir kanun çıkarılarak hazırlıklara başlandığı, hükümetin bu projeden 5 ila 10 milyar dolar arasında gelir beklediği haberleri çıktı.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi çalışmalarında önemli bir yer tutan ve şubemiz önderliği ve koordinasyonunda, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası İstanbul Şubesi ile birlikte 70’i aşkın sivil-demokratik kitle örgütünün katılımı ile oluşturduğumuz “Toplum Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması” olarak sürdürdüğümüz ve önceki çalışma raporlarımızda kronolojik bir döküm halinde bilgilerinize sunulan çalışmalarımız 41. çalışma dönemimizde de yoğun olarak devam ettirilmiştir. Haydarpaşa Garı, Limanı ve çevresinin küresel rant gruplarınca yağmalanmasına ve işgal edilmesine karşı yürütülen bu yoğun çabalar kamuoyunda ve ilgili kurullarda karşılığını bulmuş ve söz konusu projenin uygulamaya geçmesi bugüne değin engellenebilmiştir. Ancak Haydarpaşa Garı, Limanı ve çevresinin uluslararası yağmaya açılması projesinden henüz vazgeçilmiş değildir ve tüm kamuoyunun büyük bir duyarlılıkla izlemeye aldığı bu yıkım projesi, koruma planı, Marmaray, deprem, yangın vb gibi her türlü bahane kullanılarak gerçekleştirilmesi çabalarına hâlâ devam edilmektedir. Tüm dünyanın gözü önünde Haydarpaşa Garında çıkan yangın sırasında ve sonrasında yaşananlar bizlere bu gerçeği çok acı bir biçimde bir kez daha göstermiştir.

Başbakanlığın resmi web sayfalarında (www.invest.gov.tr) Türkiye’nin en büyük özelleştirme projesi olarak uluslararası yatırımcıların iştahına sunulan Haydarpaşa Garı, Limanı ve çevresi konusunda yürütülen çalışmalar önümüzdeki çalışma döneminde de odamızın ve kentimizin gündeminde oldukça önemli yer alacaktır.

41. çalışma dönemimizde Haydarpaşa Garı ve Limanı konusunda yapılan çalışma ve gelişmeleri önceki dönemde bıraktığımız yerden başlayarak kronolojik bir sırayla bilgilerinize sunuyoruz.

Hatırlanacağı üzere, İBB Şehir Planlama Müdürlüğü'nün 1/5000 ölçekli Haydarpaşa Gar, Liman ve Geri Sahası ile Kadıköy Meydanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nâzım İmar Planı çalışması tamamlanarak karar alınmak üzere ilgili Anıtlar Kuruluna sunulmadan Büyükşehir Belediye Meclisine iletilmiş ve planı teklifi İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisininin 18 Aralık 2009 tarihli toplantısında aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Ancak söz konusu plan bir türlü askıya çıkarılmamıştı.

1 Haziran 2010

Haydarpaşa Garınının 3. katında 2006 yılında 2863 sayılı yasa uyarınca gerekli izinler alınmadan yapılan tadilat hakkında 27 Temmuz 2006'da suç duyurusu yapılmış ve ilgililer hakkında 28.12.2009'da dava açılmıştır. Ancak anılan davada, Ulaştırma Bakanlığı'nın 10.7.2007 tarihli soruşturma izni verilmemesi kararı nedeniyle ilgili kamu görevlileri hakkında herhangi bir işlem yapılamamıştı. Kadıköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 2010/6 dosyalı 1.6.2010 tarihli duruşmasında dava TMMOB Mimarlar Odası'nın şikâyeti sonucu açılmış olmasına karşın Mimarlar Odası davaya müdahil olarak kabul edilmemiştir. Aynı günlü duruşmada 25.6.2010 günü Haydarpaşa Garında keşif yapılmasına karar verilmiştir.

25 Haziran 2010

Suç duyurusundan tam dört yıl dava tarihinden altı ay sonra yapılacak bu keşif ve bilirkişi incelemesi de 25.06.2010 tarihinde düzenlenen bir tutanakla "havanın yağışlı, hâkimin izinde olması" nedeniyle ertelenmiştir.

24 Kasım 2010

24.11.2010 günlü duruşmada keşif ve bilirkişi incelemesininin 13.12.2010 günü yapılmasına karar verilmiştir.

28 Kasım 2010, Saat 14.30

İstanbul 2010 Dünya Kültür Başkenti günlerini yaşarken tarihi Haydarpaşa Garı çatısında 28 Kasım 2010 günü saat 14.30'da yangın çıkmış ve Haydarpaşa Garı'nın her iki tarihi saati 15.17'de durmuştur. Yangın Haydarpaşa Gar binasının çatısından yükselen dumanları vapurla yolculuk etmekte olan bir üyemizin fark ederek telefonla Oda Başkanımız Eyüp Muhcu'yu araması üzerine mimarlık kamuoyuna ve basına duyurulmuştur. Başta yöneticilerimiz olmak

üzere meslektaşlarımız ve İstanbullular Haydarpaşa' ya akın etmiş, yangın kontrol altına alınana dek bölge terk edilmemiştir. Yangında gar binasının çatı katı tamamen tahrip olmuş alt katları da büyük zarar görmüştür. İlk yapılacak tespitlerin son derece önem taşıdığına bilincinde olarak odamızın ve TMMOB'ye bağlı ilgili oda yetkililerin ilk keşfe katılma talepleri reddedilmiştir.

Tüm kent halkının gözü önünde gerçekleşen yangının tanıkları yangının saat 14.30 sularında başladığını, ancak uzun bir süre müdahale edilmemesi üzerine büyüdüğünü ve kontrol edilemez bir hale geldiğini söylemiş olmasına karşın yangının başlangıç saati 15.30 olarak ilan edilmiştir. 28 Kasım 2010 tarihinde çıkan yangın kamuoyunda ciddi bir tepki ve infial uyandırırken soru işaretlerini de beraberinde getirmiştir.

1 Aralık 2010

Yangın sonrasında farklı yetkililerce yapılan açıklamalarda çatıda tadilat yapılmakta olduğu, çıkan yangının bu tadilat kaynaklı olabileceği iddia edilmiş ve işlemlerin kurul onayı ile yapıldığı ifade edildiğinden ekteki yazımız ile İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğünden bilgi ve belge istenmiştir (Bkz. 9.21.1. Ek 1).

5 Aralık 2010

Tarihi Haydarpaşa Tren Garı'nda pazar günü çıkan yangının birinci haftasında "Tarihi mirası kentsel dönüşüme kurban etmeyin!" sloganı ile Kadıköy İskelesinden Haydarpaşa Garına yürüyüş yapıldı. Yoğun bir katılım ile gerçekleşen yürüyüşe Haydarpaşa Dayanışması Bileşenlerinin yanı sıra siyasi partiler, sanatçılar, yurdun dört bir yanından gelen çevre hareketi temsilcileri ve İstanbullular katıldı. Yürüyüşün sonunda Haydarpaşa Garı önünde "Haydarpaşa Gar, Liman ve Kıyı Alanını 'Pazarlanacak Mal' Olarak Küresel Emlak Tacirlerinin Hizmetine Sunmak İsteyenlerin Her Türü Girişimi Boşa Çıkartılacaktır!" başlıklı basın açıklaması yapıldı (Açıklama metni için bkz. 3.10).

6 Aralık 2010

Tarihi Haydarpaşa Garı'nda meydana gelen yangına neden olan, gerekli önlemleri almayan, yangına geç ve eksik müdahale edilmesi ile hasarın daha da artmasına neden olan kamu görevlisi olan ve olmayan tüm kişiler hakkında Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına suç ihbarı yapılmıştır (Bkz. 9.21.2. Ek 2).

15 Aralık 2010

Yangın sonucunda gerekli yasal soruşturmanın yapılması ve suçluların cezalandırılması beklenirken toplumsal tepkiler nedeniyle bugüne kadar gerçekleştirilemeyen ancak “bir türlü vazgeçilemeyen dönüşüm”, 28 Kasım 2010 tarihindeki yangın bahane edilerek yeniden gündeme getirilmiş, yangından sonra acilen ve bilimsel tekniklere uygun olarak yapılması gereken onarım sürecinde, garın “çekim merkezi” olması için “yeniden kullanım” adı altında “gar” işlevinin ve binaya yeni işlevler verilmesi fikrinin tartışılmaya açıldığı öğrenilmiştir.

Bu konuda Haydarpaşa Dayanışması bileşenleri olarak Haydarpaşa Garı çatısının yanmasından sonra hızla gerçekleştirilmesi gereken restorasyon uygulaması için yapılmakta olan işlemler hakkındaki kaygılarımızı kamuoyu ile paylaşmak ve konu hakkındaki görüş ve düşüncelerimizi aktararak tartışmak üzere Haydarpaşa Gar Lokantasında tüm tarafların çağrılı olduğu kahvaltılı basın toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda yukarıda anılan çalışma hakkındaki sözleşmenin yangından 18 gün önce 10 Kasım 2010 tarihinde İTÜ Arı Teknokent bünyesindeki TechnoBee firması ile yapıldığı öğrenilmiştir.

1 Aralık 2010 tarihinde “Tarihi Haydarpaşa Gar Binası Çatı Katı Yeni İşlevlendirme ve Gar Binası Girişi ve Çevresi İçin Düzenleme Projesi” adı kapsamında yapılan bu sözleşmenin 28.11.2010 tarihinde meydana gelen yangın sonrası, içeriğinin aşağıdaki şekilde revize edilerek yeni bir teklif istendiği; Yangın sonrası binanın yapısal ve dış kabuk hasarları kapsamında (mimari-malzeme-yapı elemanı-taşıyıcı sistem) bina bütününe yönelik “Hasar Analiz Raporu”nun hazırlanması, Haydarpaşa Garı binasının rölöve-restitüsyon-restorasyon projesinin ve ilgili raporların hazırlanması, Haydarpaşa Garı binası yanmış olan çatı katının yeniden işlevlendirmesine yönelik önerilerin hazırlanması, yeniden işlevlendirme proje önerisine yönelik uygulama projesinin ve detaylarının hazırlanması, Haydarpaşa Garı binası giriş holü ve bina dış çevresinin ‘çekim merkezi’ olabilmesine yönelik alternatifler geliştirilmesi şeklinde hazırlanmış olduğu bilgisi basın ve kamuoyu ile paylaşılmıştır

16 Aralık 2010

16 Aralık 2010’da İTÜ Mimarlık Fakültesi Taşkışla Kampusu’nda mimarlık öğrencilerinin düzenlediği “Haydarpaşa Yandı, Küllerinden Ne Doğacak?” başlıklı panel gerçekleştirildi. Panele Yönetim Kurulu üyemiz Hüseyin Kargın, Kadir Has Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma Bölümü’nden Yrd. Doç. Dr. Yonca Kösebay Erkan, Mimar Sinan Güzel Sanatlar

Üniversitesi Kentsel Tasarım Bölümü'nden Mimar Doç. Dr. Haydar Karabey konuşmacı olarak katıldılar. Panelde Haydarpaşa bölgesinde son yıllarda yaşanan ve yangın sonrasında kamuoyunun merakını tekrar uyandıran süreç ve bu süreçte sivil toplum kuruluşları ve meslek insanlarının ne şekilde katkı sağlayabilecekleri ve olası senaryolar üzerine bir tartışma yapıldı.

23 Aralık 2010

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İtfaiye Müdürlüğü'nün 8.12.2010 günlü yangın raporunun eksik bir inceleme ile hazırlandığının anlaşılması üzerine ekteki dilekçe ile Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına yeniden başvurulmuştur (Bkz. 9.21.3. Ek 3).

8 Şubat 2011

Henüz koruma imar planları yapılmadan Haydarpaşa Garı binası ile yakın çevresindeki 1. derece tarihi yapıların rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin ve çevre düzenlemesi işinin yaptırılması sürecini yönlendirmek, denetlemek ve yönetmek; *yeniden kullanım, işlevlendirme, bina ve yakın çevresi kapsamında yapılacak tüm restorasyon çalışmalarının yapılması için sözleşmenin tarafları olan yapılan TCDD ve TechnoBee akademik firması ve firma bünyesinde İTÜ Rektörlüğü tarafından atanan Bilim Danışma Kurulu tarafından, 8 Şubat 2011 tarihinde İTÜ Ayazağa Kampusu Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde ile ilgili oda ve meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve basın mensuplarına açık bir bilgilendirme ve değerlendirme toplantısı düzenlemiştir. Söz konusu toplantıya katılmış ve edinilen bilgiler ve sözleşme maddeleri göz önüne alındığında özellikle üniversitemizin iyi niyetlerinin yıllardır sürdürülen Haydarpaşa Garı ve alanını turizm ve ticaret alanına dönüştürme gayretlerinin bir meşrulaştırma aracı olarak kullanılması olasılığı hakkındaki endişelerimiz açıkça dile getirilmiştir. Bu konuda Danışma Kurulu tarafından yapılan açıklama da Haydarpaşa Garı'nın varlık nedeni olan işlevinin ve kentsel bağlarının sürdürülmesinde Danışma Kurulunun ısrarcı olduğu ve bunu vazgeçilmez bir koşul saymakta olduğu bildirilmiştir.*

15 Mart 2011

Ekteki yazımız ile Haydarpaşa garı ve geri sahası hakkında TCDD 1. Bölge Müdürlüğünden yürütülen çalışmaların belge ve bilgileri istenmiş (Bkz. 9.21.4. Ek 4) ve 1 Nisan 2011'de yapılması düşünülen toplantıya katılım çağrısı yapılmıştır.

25 Mart 2011

Yangının üzerinden geçen 4 ayın sonunda 1 Nisan 2011 Cuma günü saat 15.00'te Haydarpaşa Garı Personel Yemekhanesinde yapılacak toplantıda görüş ve önerilerimizi Haydarpaşa Dayanışması bileşenleri, basın mensupları ve tüm ilgililerle paylaşma kararı almış ve "Haydarpaşa Garı'nın Geleceğine Birlikte Karar Verelim" başlıklı toplantı çağrısı yapılmıştır (Toplantı çağrısı için bkz. 3.15).

8 Nisan 2011

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ile BTS – Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası'nın "Haydarpaşa Garı ve yakın çevresinin geleceğine birlikte karar verelim" çağrısı üzerine 1 Nisan 2011, Cuma, Saat: 15.00'te bir araya gelen "Haydarpaşa Dayanışması" bileşenleri, toplantıda alınan kararları sonuç bildirisini ile kamuoyu ile paylaşmıştır (Sonuç bildirisini için bkz. 3.17).

29 Haziran 2011

Kadıköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 27.04.2010 gün, 2010/6 esas ve 2011/284 karar sayılı kararı ile sanıklar hakkında beraat kararı verilmesi dosya olay hakkında suç duyurusunda bulunan, soruşturma ve kovuşturmanın başlamasına esas olan başvuruyu odamızın davaya katılma isteminin "suçtan doğrudan zararı bulunmadığı" gerekçesi ile reddedilmesi üzerine Yargıtay Başkanlığına başvurulmuştur

25 Kasım 2011

Haydarpaşa Garı çatısının yanışının birinci yılına 3 gün kala Haydarpaşa Garı, Kadıköy Meydanı ve Harem Otogarının bulunduğu bölgenin kültür, turizm, ticaret alanına dönüştürülmesini amaçlayan "1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı", İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nde oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Bu durum ise İBB'nin web sayfasında "*Haydarpaşa Garı, Kadıköy Meydanı ve Harem otogarının bulunduğu bölgenin kültür, turizm, ticaret alanına dönüştürülmesini amaçlayan '1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı', İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nde kabul edildi*" şeklinde asıl dönüşüm amacı gizlenmeye dahi çalışılmadan haber olarak yer almıştır. Söz konusu koruma planları aradan geçen 2 aya rağmen hâlâ askıya çıkarılmamıştır.

28 Ekim 2011

“Haydarpaşa Yangınının Birinci Yılında Soruşturma Hâlâ Sürerken Yağmayı Koruma Planı Onaylandı” başlıklı basın açıklaması yayımlandı (Bkz. 3.19).

Çalışma Raporumuzun yayına hazırlandığı sıralarda Haydarpaşa Garının ve demiryolu hatlarının Marmaray çalışmaları ve hızlı tren çalışmaları nedeniyle hizmete kapanacağı haberleri alınmış ve bu haberler üzerine Haydarpaşa Dayanışması Bileşenleri olarak kamuoyunu bilgilendirmek ve duyarlılığı artırmak üzere gerekli çalışmalara başlanılmıştır. Önümüzdeki dönem bu konudaki çalışmalara yoğun bir yer ayrılması gerekmektedir.

9.21.1. Ek 1: Koruma Kurulundan Bilgi İstemi

01.12.2010 / 2010.06.20529

TC Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğüne

İlgi: Haydarpaşa Garı hak.

Haydarpaşa Garında 28 Kasım 2010 Pazar günü saat 14.30 sıralarında çıkan yangın sonrasında ciddi hasar oluşmuştur. Yangın sonrasında farklı yetkililerce yapılan açıklamalarda çatıda tadilat yapılmakta olduğu, çıkan yangının bu tadilatlardan kaynaklı olabileceği iddia edilmiş ve yapılan işlemlerin kurul onayı ile yapıldığı ifade edilmiştir.

İstanbul İli, Kadıköy İlçesi, 54 pafta, 240 ada, 1 sayılı parselde yer alan Haydarpaşa Garı İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 21.08.1997 gün ve 4542 sayılı kararı ile I. grup korunması gerekli kültür varlığı olarak, İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 26.04.2010 gün ve 85 sayılı kararı ile de Haydarpaşa Garı ve Çevresi Kentsel ve Tarihi Sit olarak tescil edilmiştir. Bu nedenle de bu alanda 2863 sayılı kanun kapsamında her türlü işlemde kurulunuzun onayı gerekmektedir.

1- Kurulunuza sunulan herhangi bir rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesi var mıdır? Var ise kararının bir nüshasının,

2- Söz konusu tescil alanına ilişkin belediyenin iddia ettiği gibi bir aydınlatma projesi onay işlemi var mıdır? Var ise kurul kararlarının birer nüshasının,

3- Çatıda yapılmakta olan ve kurulunuzun onayı ile yapıldığı söylenen tadilatların içeriği ve var ise kurulunuzun aldığı kararın,

4- Haydarpaşa Garı ile ilgili ayrıca başkaca plan, proje ve onarım vb kararların birer nüshasının,

tarafımıza iletilmesini dileriz.

Saygılarımızla,

Sami Yilmaztürk

Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi

9.21.2. Ek 2: Suç Duyurusu

Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına

06.12.2010

İHBARDA BULUNAN: TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

VEKİLİ: Av. Ş. Can Atalay

Kemankeş Caddesi No: 31 Karaköy İstanbul

KONU: 28.11.2010 tarihinde tarihi Haydarpaşa Garı'nda meydana gelen yangına neden olan, yangının meydana gelmemesi için gerekli önlemleri almayan, yangına geç ve eksik müdahale edilmesi ile hasarın daha da artmasına neden olan kamu görevlisi olan ve olmayan tüm kişiler ile ilgili suç ihbarıdır.

AÇIKLAMALAR

1) Müvekkil oda, Anayasa'nın 135'inci maddesi ve 5235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ana Yönetmelik hükümleri uyarınca mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun gelişmesini sağlamak, kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmanın yanı sıra meslek kurallarına aykırı olan, şehircilik

ilkelerine kamu yararına ve hukuka aykırı idari işlemlerin hukuka uygunluk yönünden de denetlenmesini sağlamak için davalar açmakta ve zorunlu durumlarda da suç duyurularında bulunmaktadır.

2) Müvekkil oda, tarihi Haydarpaşa Garı'nın hukuka aykırı idari işlemlerle kamu yararına olmayan ve hukuka aykırı idari işlemlerin iptali istemi ile de davalar açmıştır.

3) Müvekkil oda, Koruma Kurulu kararı bulunmadan tarihi Haydarpaşa Garı'nda "tadilat" yapılması ile ilgili de suç duyurularında bulunmuş ve gerekli önlemler alınmadan yapılan bu tür faaliyetlerin geri dönülemez zararlara neden olacağını da bu bağlamda vurgulamıştır.

4) Anılan suç duyurusu sonucunda açılan kamu davası halen Kadıköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2010/6 esas sayılı dosyası kapsamında derdesttir.

5) Savcılığınızın soruşturmayı sürdürürken de saptadığı (ya da saptayacağı) üzere yangın tarihi Haydarpaşa Garı'nda insanların en az bulunduğu bir zaman diliminde, bir pazar günü öğle saatlerinde başlamıştır.

6) Yangın henüz sürerken olay yerinde konuşulan tanıklar yangının saat 14.00 sularında başladığını, öncelikle belli belirsiz bir dumanın görüldüğünü ancak uzun bir süre müdahale edilmemesi üzerine yangının büyüdüğünü ve kontrol edilemez bir hale geldiğini beyan etmektedirler.

7) Savcılığınız sürdürmekte olduğu soruşturmanın gereği gibi yapılabilmesi açısından aşağıda dikkatinize sunduğumuz soruların yanıtlarının araştırılması ve bulunması zorunluluk haline gelmiştir.

• Mimari ve inşai nitelikleri ile yaşayan dünya endüstri mirasının nadide örneklerinden biri olan Haydarpaşa Garının çatısını tamamen tahrip eden, bu önemli kamusal yapıda ciddi hasarlar oluşturan *yangın saat 14.30 da çıktığı İstanbul halkının tanıklığı ile tespit edilmiş iken yangın başlama saati niçin 15.30 olarak açıklanmıştır?* Bu açıklama yangına yapılan yetersiz ve geç müdahalenin bir mazereti olarak mı kullanılmaktadır?

• 17 Ağustos 1999 depreminin üzerinden 11 yıl geçmiş olmasına, rağmen her gün on binlerce kişinin kullandığı lojistik, stratejik önem taşıyan bu nedenle de her türlü afet sırası ve sonrasında işlevini devam ettirmek durumunda olan Haydarpaşa Garında neden bugüne kadar

deprem, yangın gibi durumlar için acil durum önleme ve müdahale yöntemlerine yönelik her hangi bir tedbir alınmamıştır? 28.11.2010 tarihinde yangın tüplerinin dahi yangın sonrasında Liman Müdürlüğünden getirilmesinin gerekçesi nedir?

- Haydarpaşa Garı dünyanın dikkat odağında bulunan birinci derece tarihi eserdir. Anayasa'nın Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması ilgili hükümlerini, kurul kararlarını, Türk Ceza Kanunu hiçe sayılarak ve hiçbir proje ve izne tabii olmadan yapılan tadilatlar nedeni ile yaklaşık bir ay önce de yangın riski yaşanmışken her hangi bir önlem alınmamasında ki ısrarın nedeni nedir?

- 28.11.2010 tarihinden bir ay kadar önce çatıda meydana gelen yangın ve müdahale sonucunda oluşan hasarlar neden resmi olarak kayıt altına alınmamıştır?

- TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ve Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası tarafından 4 Ağustos 2006 tarihinde yapılan suç duyurusu gereği açılan kamu davası hâlâ sürerken ilgililer tarafından gösterilen aymazlık ölçüsündeki tedbirsizlik cesareti ve cüreti nereden kaynaklanmaktadır?

- Devlet dairelerinde mesai saatleri dışında kimse çalışmaz iken, Haydarpaşa Garı'nda özellikle yangından bir gün önce mesai bitimi itibarı ile gece yarısı 01.30'a kadar binada kimler çalışmıştır? Tadilat niçin mesai saatleri dışında sürdürülmektedir? Kimler talimat vermiştir? Tadilat sırasında TCDD adına yetkili kontrol elemanı bulundurulmakta mıydı?

- Kadıköy Belediyesi açıklamalarında da anlaşıldığı gibi İstanbul 5 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun "Haydarpaşa Garı'nda Kadıköy Belediyesi KUDEP Bürosu denetiminde basit onarım yapılabileceği" kararı ve Kadıköy Belediyesine bu doğrultuda bir başvuru varken, niçin denetimden ve izinden kaçılmıştır?

- Tadilatı yapmakta olan firmanın 1. grup eski bir eserde tanımlanan basit onarımı yapabilecek olduğuna dair yeterlilik ve referansları var mıdır? Bünyesinde restorasyon konusunda uzman barındırmakta mıdır?

- 28.11.2010 tarihin henüz yangın sürerken izolasyondan yangın çıkmış olabilir diye açıklama yapan yetkililer kimlerdir ve bu tespitleri hangi teknik incelemeye dayanmaktadır?

8) Tarihi Haydarpaşa Garı ve bağlantılı kentsel alanlar ile ilgili uzun süredir kamu yararına ve hukuka aykırı “projeler”in olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, tarafınızdan sürdürülen “Tarihi Haydarpaşa Garı Yangını” soruşturmasının tüm olasılıkları da göz önünde bulundurulurken, yangının kasıtlı bir eylem sonucu meydana gelmiş olması da dahil olmak üzere; görevi ihmal, görevi kötüye kullanma ve 2863 sayılı yasanın 65’inci maddesi bağlamında soruşturma yapılmasını dileriz.

Saygılarımızla

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

Vekili Av. Ş. Can Atalay

9.21.3. Ek 3: Yangın Raporuyla İlgili Başvuru

Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına

HAZIRLIK NO: 2010/48456

23.12.2010

DİLEKÇEYİ SUNAN: TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

VEKİLİ: Av. Ş. Can Atalay

KONU: 28.11.2010 tarihinde tarihi Haydarpaşa Garı’nda meydana gelen yangına neden olan, yangının meydana gelmemesi için gerekli önlemleri almayan, yangına geç ve eksik müdahale edilmesi ile hasarın daha da artmasına neden olan kamu görevlisi olan ve olmayan tüm kişiler ile ilgili 06.12.2010 tarihinde gerçekleştirdiğimiz suç duyurusu ile ilgili ek bilgi sunulmasıdır.

AÇIKLAMALAR

1) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İtfaiye Daire Başkanlığı Anadolu Yakası İtfaiye Müdürlüğü’nün 08.12.2010 gün ve M.34.0.İBB.0.1873-309.03/YS 1373/21166 S sayılı “Yangın Raporu”nun incelenmesi ile anılan raporun eksik bir inceleme ile hazırlandığı, raporda yer verilen kimi bilgilerin değerlendirilmesi ve ortaya çıkan kimi soruların yanıtlarının gereği gibi yanıtlanmasının Savcılığınız tarafından sürdürülen soruşturmanın eksiksiz bir biçimde yürütülmesi için bir gerekliliktir. Şöyle ki;

2) Söz konusu raporda yangının ihbar saati 15.23 olarak görünmektedir. *Yangının 15.23'ten çok daha önce çevredeki yurttaşlar tarafından görüldüğü, Haydarpaşa Garı'nda bulunan saatin 15.17 itibari ile durmuş olduğunun basında yer alan fotoğraflardan dahi anlaşılabilirdiği (Ek 1), yurttaşların bu üzücü olayla ilgili bilgi vermek amacı ile birbirlerini telefonla aradıkları, kısa mesaj (SMS) gönderdikleri bilinmektedir. **Sayın Savcılığınızın gerekli görmesi durumunda konu ile ilgili belgeleri ve tanıkların isimlerini, iletişim bilgilerini hazırlık soruşturması dosyasına bildirebileceğimizi önemle belirtiriz.***

3) Söz konusu raporda, Haydarpaşa Garı'nın orijinal tesisatında bir sorun olmadığı, yangının orijinal elektrik tesisatı ile ilgili bir sorundan kaynaklanmadığı açıklıkla anlaşılmaktadır.

4) Bilindiği kadarı ile binanın orijinal elektrik tesisatı volta döşeme içinde ve üzeri yalıtım malzemesi (beton) ile kaplı durumdadır.

5) Binanın orijinal tesisatının yalıtım malzemesi ile kaplı olmasına karşın klima ve dış projektör gibi usulüne uygun olarak koruma kurulundan izin alınmaksızın, hatta projelendirilmeksizin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

6) Kimi duyularımıza göre klima ve dış aydınlatmada seyyar kablo ile elektrik kullanıldığı yerler bile söz konusu olmuştur.

7) Yangına neden olduğu iddia edilen elektrik tesisatının niteliği ve hukuka aykırı olması niteliği ve 2863 sayılı kanununun 65'inci maddesi uyarınca başlı başına bir suç niteliğinde olmasının yanı sıra söz konusu raporda "döşeme üstünde bulunan elektrik kabloların" yangının nedeni olarak belirtilmesi ile de önem kazanmaktadır.

8) Söz konusu raporda sözü edilen "ıslanma" tarafımızdan anlaşılammıştır. 28.11.2010 tarihinde yağmur yağmadığı İstanbul'un Anadolu Yakasında yaşayan tüm yurttaşlar tarafından bilinmekteyken İstanbul'un en önemli kültür varlıklarından biri olan Haydarpaşa Garı'nın yanmasına neden olabilecek ıslaklığın türünün, kaynağının ve anılan ıslaklığın bir "tabiat olayı" nedeni ile meydana gelmediği açık olduğundan sorumlularının saptanması gerektiği açıktır.

9) Yukarıda yer verilen açıklamalarımızı anılan yangın raporunun yangının çıkmasının kaynağını "... döşeme üstünde bulunan elektrik kablolarının ek noktalarının zarar görmesi,

ıslanması nedeni ile meydana gele kısa devreden...” kaynaklandığına ilişkin saptamasının doğru olduğu kabulü ile belirtmeyi yerinde gördük.

10) Ancak, duyularımıza göre 28.11.2010 tarihinde görevleri nedeni ile binada bulunan kimi stratejik personel olay anında, itfaiyenin gelmesinden kısa bir süre sonra kadar dahi binada çalışmayı sürdürmüştür. **Anılan personelin çalışmasını sürdürdüğü bu zaman dilimi içerisinde binanın tümünün ya da bir kısmının elektriklerinin kesilmediğine ilişkin iddialar ise dikkat çekicidir.**

11) Diğer bir söyleyişle, **herhangi bir biçimde yangının kısa devreden kaynaklanması durumunda elektrik kesintisi olması gerektiği açık olduğundan aksi yöndeki iddiaların ve duyularımızın da araştırılması gerektiği açıktır.**

12) Ayrıca yukarıda 10’uncu maddede andığımız personelin dumanların aşağı inmesi sonucunda ve itfaiyenin olay yerine gelmesinden daha sonra binayı terk ettiğini, bu sırada yangının sürdüğü kattan dört ya da beş patlama gerçekleştiğine ilişkin iddiaların da soruşturulması gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan ve 06.12.2010 tarihli dilekçemizde yer verilen noktaların da Sayın Savcılığınız tarafından sürdürülen soruşturma sırasında değerlendirilmesini ve araştırılmasını dileriz. Saygılarımızla.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

Vekili Av. Ş. Can Atalay

Eki: Tarihi Haydarpaşa Garı ön cephesinde bulunan saatin durduğu zamanı gösterir fotoğraf.

9.21.4. Ek 4: TCDD’den Bilgi İstemi

15.03.2011 / 2011.06.21877

TCDD I. Bölge Müdürlüğü’ne

Konu: Haydarpaşa Garı ve Çevresi Kentsel ve Tarihi Sit Alanı planları hak.

İstanbul İli, Kadıköy İlçesi, 54 pafta, 240 ada, 1 sayılı parselde yer alan Haydarpaşa Garı İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 21.08.1997 gün ve

4542 sayılı kararı ile I. grup korunması gerekli kültür varlığı olarak, İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 26.04.2010 gün ve 85 sayılı kararı ile de Haydarpaşa Garı ve Çevresi Kentsel ve Tarihi Sit olarak tescil edilmiştir.

Söz konusu alana yönelik yapılan ve kurumunuzca yürütülen çalışmaların bilgisine, bu çalışmalar hakkında kurumumuzun görüşlerini oluşturabilmek ve bu görüşleri kurumunuzla paylaşarak birlikte çalışma koşullarını oluşturabilmek amacı ile ihtiyaç duyulmaktadır.

Talebimiz olan bilgi ve belgeler sırası ile;

- 1) Haydarpaşa Garı ve Çevresi Kentsel ve Tarihi Sit Alanına yönelik yapılmış olan ve kurumunuzca da sunuşlarda kamuoyu ile paylaşılan, ayrıca kurula değerlendirilmek üzere sunulan planların ve plan notlarının birer kopyasının;
- 2) Haydarpaşa Garı Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon projelerinin ve uygulamasının yaptırılması sürecinde danışmanlık hizmeti vermekte olan ve bu kurumla yapılan sözleşmenin kapsamı;
- 3) Danışmanlık firmasınınca hazırlanan ve alınacak hizmetlere altlık olacağı ifade edilen hizmet şartnameleri;
- 4) Danışmanlık firmasınınca hazırlanan ve kurumunuzca yürütüldüğü belirtilen anketlerin birer örneği;
- 5) Haydarpaşa Garı'nda yangın sonrasında danışmanlık firması kontrolünde yapılması planlanan hizmetlerden hangilerinin kimlere verildiği, hizmet ihalesini üstlenen firma ya da firmalarda rölöve, restitüsyon ve restorasyon hizmetleri konularında yeterliliği bulunan uzmanların listesi ve yeterliliklerine esas iş bitirme listeleri;

şeklinde. Bu bilgilerin tarafımıza en kısa zamanda iletilmesi durumunda 01 Nisan 2011 tarihinde yapmayı planladığımız toplantı katılımcılarına daha sağlıklı bilgi aktarabileceğimiz gibi ve kurumunuza da süreçte katkı verebilme olanağı bulabileceğimizi düşünmekteyiz.

Birlikte çalışma koşullarını yaratma konusunda göstermiş olduğunuz hassasiyet içinde şimdiden teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

Sami Yilmaztürk

Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi